

Nettverk for private høyskoler – et nettverk for fremtiden?

1. Innledning

For å følge opp et årsmøtevedtak i Nettverk for private høyskoler (NPH)¹ nedsatte NPH/AU på sitt møte den 24. april 2015 en arbeidsgruppe (AG). AG ble bedt om «å utrede ulike modeller for et fremtidig nettverkssamarbeid og de konsekvenser de ulike modellene ville ha for NPHs vedtekter»². AG har bestått av rektor Ingunn Moser, Diakonhjemmet Høgskole (leder), prorektor Dag Morten Dalen, Handelshøyskolen BI, rektor Erik Waaler, NLA Høgskolen, rektor Ann Kristin Norum, Norges Dansehøgskole og rektor Kjetil Jensen, Fjellhaug Internasjonale Høgskole. NPHs sekretær har vært sekretær for arbeidsgruppen.

AG gjennomførte sommeren 2015 en spørreundersøkelse blant rektorer og administrative ledere ved private høyskoler. Spørsmålene gjaldt deltakelse i nettverket, synspunkter på styrker og svakheter, formål og fremtid, samt medlemskrav. Ca. halvparten av medlemsinstitusjonene besvart spørreundersøkelsen. Svarene er søkt innarbeidet i rapporten nedenfor.

Med rapporten følger som vedlegg (vedlegg 1) AG forsøk på å etablere en NPH-plattform for en fornyet innretning på statlige tilskudd til private høyskoler. Dessuten følger som vedlegg NPHs vedtekter (vedlegg 2), en tabell som viser utviklingen i de statlige tilskudd til private høyskoler fra 2003 til 2015 (vedlegg 3), en tabell som viser omfanget av studentbetaling i private høyskoler i 2013 (vedlegg 4), en oversikt som viser omfanget av private høyskolars betydelige studiepoengproduksjon innenfor enkelte fagområder (vedlegg 5).

---

¹ «Årsmøtet ber NPH/AU på grunnlag av årsmøtets drøfting om å utrede ulike modeller for et fremtidig nettverkssamarbeid og konsekvenser de ulike alternative måtte få for NPHs vedtekter» (NPH/AU sak 4/15 pkt.2) Årsmøtets drøfting omfattet bl.a. BIs utmelding av NPH i 2014, en utmelding som senere har blitt trukket tilbake. I sin begrunnelse for utmeldelsen nevnte BI at «det har vært vanskelig å etablere et naturlig og omfattende interessefellesskap» i rammen av NPH. BI ønsket derfor å satse på UHR med sine muligheter til «å fremme BIs syn og interesser ut fra deres plattformer».

² NPH/AU sak 16/15

Arbeidsgruppens anbefalinger:

- 1.1 Nettverksmedlemmenes erfaringer med NPH-samarbeidet viser at det fortsatt bør være kontakt og samarbeid mellom norske private høyskoler i en eller annen form.
- 1.2 Siden det pågår betydelige strukturelle endringer i UH-sektoren og utredningsarbeider om Universitets- og høgskolerådets fremtidige rolle, bør det på kort sikt ikke foretas endringer i NPH-samarbeid (-2017)
- 1.3 Dagens sekretariatløsning opprettholdes, men stillingsprosenten søkes oppjustert til 100 % stilling
- 1.4 NPH bør på kort sikt opprettholde sin observatørstatus i UHR med sikte på å fremme en ytterligere integrering av private utdanningsinstitusjoner i UHR.
- 1.5 Fra 2018 bør et videre nettverkssamarbeid mellom norske private høyskoler søkes integrert i Universitets- og høgskolerådet (UHR). NPH bør i så fall legges ned og NPHs beholdning personalressurs overføres til UHR. Vedtak om dette bør i så fall fattes i løpet av 2017.
- 1.6 Det bør av nevnte grunner ikke opptas nye medlemmer i NPH 2016-2017.
- 1.7 NPH bør – i rammen av nytt finansieringssystem, nye kvalitetskrav og som oppfølging av den såkalte Andreassengruppens rapport – medvirke til en gjennomgang som søker å finne en fornyet innretning på de statlige tilskudd til private høyskoler (en ny «likeverdighetens form», jfr. vedlegg 1)

2. Tross alt – bare et nettverk!

Målet med NPH har vært å bidra til at rammebetingelsene for private høyskoler utvikles slik «at disse i størst mulig grad blir likeverdige med statlig eide institusjoners rammebetingelser» (NPHs vedtekter § 1 – se vedlegg 2). NPH har aldri vært organisert som en tungt etablert, permanent organisasjon for private høyskoler med ambisjoner om å feire mange jubileer³. NPH ble «et frivillig organisert samarbeidsorgan med sikte på å utvikle rammebetingelsene for private høyskoler». NPH ble derfor et relativt løst organisert nettverkssamarbeid (ikke råd) med et arbeidsutvalg (ikke styre) og en sekretær (ikke general-) i deltidsstilling.

Spørreundersøkelsen viser at det er behov for og tilfredshet med dagens organisering av nettverks-samarbeidet, en vurdering AG slutter seg til.

2.1 Medlemskap i NPH

Per 1. januar 2016 omfatter NPH 19 medlemsinstitusjoner (3 private vitenskapelige høyskoler og 16 private høyskoler). Alle medlemmer har lik stemmerett i årsmøtet (en stemme til hver medlemsinstitusjon, jfr. vedtektenes § 5 a). Norsk studentorganisasjon (NSO) oppnevner tre representanter til årsmøtet (med 3 stemmer) og ett medlem til arbeidsutvalget. 1 privat høyskole med programakkrediterte studietilbud som utgjør mindre enn en bachelorgrad, er assosiert medlem av NPH⁴.

Medlemskap i NPH har vært for «utdanningsinstitusjoner som har godkjent eksamensrett for minst 3-årig utdanning på høgskolenivå i medhold av uh-loven» (jfr. vedtektenes § 2). Vedtektenes formulering «3-årig utdanning på høgskolenivå» er forstått som minst en godkjent bachelorgradsutdanning akkreditert av NOKUT⁵.

Spørreundersøkelsen viser at mange medlemsinstitusjoner mener NPHs medlemsmasse har blitt mangfoldig og uensartet. Men det er motstridende syn på om dette er en styrke eller svakhet. Noen mener det er en fordel at NPH samlet dekker et bredt institusjonsspekter. Andre mener at dette gjør det vanskelig å få til en felles helhetlig politikk med medlemsinstitusjoner som er så forskjellige.

Enkelte av de mindre medlemsinstitusjonene mener at NPH i for liten grad har ivaretatt de små private høyskolenes behov. NPHs synspunkter har blitt «for generelle og utydelige i enkeltsaker». Dermed blir mange (små) medlemsinstitusjoner lett overlatt til seg selv. En av de minste medlemsinstitusjonene mener at NPH har vært «for konsentrert om økonomisk/ administrative temaer fremfor å arbeide med faglige/ pedagogiske temaer».

AG registrerer at NPH spriker i større grad enn tidligere. NPH utgjør et stadig større institusjonelt mangfold med ulikt eierskap, ulike formål, ulik akkreditering, ulik størrelse med ulik faglig robusthet og ikke minst ulike økonomiske rammevilkår som former ulike finansieringsstrategier. AG mener at dette gjør det problematisk å drive et kraftfullt interesse- og påvirkningsarbeid.

---

³ Nettverket ble formelt etablert den 18. september 2000 på Norges Informasjonsteknologiske Høgskole (NITH)

⁴ Norsk Gestaltinstitutt Høgskole (NGI)

⁵ Kunnskapsdepartementet gir deretter retten til å tildele grad

2.2 NPHs arbeidsområder

Med sikte på å utvikle rammebetingelsene for private høyskoler har NPHs årsmøter vedtatt strategiske planer og målformuleringer for ulike arbeidsområder og med årlige tiltaksplaner. Planen for inneværende periode⁶ har tre arbeidsområder:

1. *Påvirkningsarbeid* for bedre nasjonale rammevilkår.
Dette arbeidsområdet omfatter interessehevdingsarbeid på vegne av private høyskoler overfor Stortinget, Kunnskapsdepartementet o.a.
2. *Internt nettverkssamarbeid*.
Dette arbeidsområdet omfatter planlegging og gjennomføring av ulike kontaktfora, konferanser og seminarer for medlemsinstitusjonene
3. *Øvrig relasjonsarbeid*.
Dette arbeidsområdet omfatter ulike former for interessehevding og kontaktvirksomhet overfor relevante aktører i og utenfor sektoren. NPH har et mål om å være «talerør» og «lyttepost» for private høyskoler nasjonalt og internasjonalt.

NPHs vedtekter har imidlertid en viktig forutsetning for nettverkssamarbeidet, nemlig at: «NPH kommer i tillegg til og ikke til erstatning for de relasjoner som den enkelte høyskole har etablert eller finner hensiktsmessig»⁷.

I sitt *påvirkningsarbeid* for private høyskoler inviteres NPH til høringer i Stortinget og som høringsorgan for departementet og departementets «underliggende organer»⁸ leverer NPH høringsuttalelser i enkeltsaker og gir innspill til arbeidet med statsbudsjettet. NPH blir i tillegg konsultert på relevante saksområder. NPH foreslår også kandidater til ulike statlige styrever og arbeidsgrupper⁹. NPH har slik etablert seg som et viktig bindeledd mellom private høyskoler og de politiske myndigheter.

Spørreundersøkelsen viser at det er betydelig tilfredshet med NPHs arbeid gjennom 15 år. NPH har blitt «en viktig aktør i utformingen av en utdanningspolitikk for private høyskoler». NPH har «vært viktig for å synliggjøre private høyskolars betydning og kvaliteter i samfunnet». Det er i dag et samlet politisk miljø i Norge som understreker den «betydningen de private utdanningsinstitusjonene har for sektoren»¹⁰. Og NPH har bidratt til at de aller fleste av NPHs medlemmer i dag er bedre integrert i en samlet uh-sektor, regulert av en felles uh-lov og finansiert i rammen av et felles finansieringssystem.

AG gir sin tilslutning til denne analysen. I sin virksomhet har NPH blitt en viktig «lyttepost» i nasjonale og internasjonale fora. Og impulser herfra har kunnet overføres til det interne nettverksarbeid. Men AG mener det er vanskelig å fastslå i hvilken grad NPH har nådd sitt vedtektsfestede formål (større likeverdighet). Private høyskoler har oppnådd mye, men AG mener det fortsatt gjenstår mye på å få etablert en tilfredsstillende grad av likeverdighet.

Når det gjelder *internt nettverksarbeid* har NPH etablert viktige årlige møtefora for ledere i private høyskoler. I tillegg til lederfora har NPH tilrettelagt fora for kommunikasjonsmedarbeidere (et neste er planlagt januar 2016) og for studentledere i private høyskoler (et

---

⁶ Strategisk plan for NPH 2014-2017 «Større grad av likeverdighet»

⁷ NPHs vedtekter § 1

⁸ NOKUT, Senter for internasjonalisering i utdanning (SIU), FSAT etc

⁹ NPH fremmer forslag på kandidater til departementets klagenemnd, NOKUTs styre og klagenemnd, SIUs styre, FSATs styre, Norgesuniversitets styre og til ulike offentlige utvalg og ekspertgrupper

¹⁰ Innst.348 S (2014-2015) s.4

neste er planlagt våren 2016). Selv om spørreundersøkelsen gir et signal om at NPH bør konsentrere sin virksomhet om «det som i størst mulig grad har interesse for flest mulig av de private høyskolene», mener AG at dersom det finns kapasitet kan det ligge et betydelig potensiale for NPH i å tilrettelegge «kontaktfora» for ulike relevante målgrupper (private høyskoleeiere, faglige ledere, økonomisjefer, eiendomsforvaltere, IKT-ansvarlige o.a.). Slik kan det utvikles «nettverk i nettverket». AG er også gjort kjent med UHRs vellykte studieturer internasjonalt som har bidratt til kompetanseheving for mange norske institusjonsledere. «Det er intelligent å lære av egne feil, men smartere å lære av andres suksess».

Når det gjelder *relasjonsarbeid* overfor relevante aktører i og utenfor sektoren, har NPH først og fremst ønsket å utvikle private høyskolars relasjon til de statlige institusjonene og til Universitets- og høyskolerådet (UHR). Universitets- og høyskolerådet (UHR) anses å være den norske «rektorkonferansen» for alle norske, institusjonsakkrediterte universiteter og høyskoler (statlige og private). UHR omtaler seg selv som «det viktigste samarbeidsorgan for norske universiteter og høyskoler som skal bidra til utviklingen av Norge som en kunnskapsnasjon på høgt internasjonalt nivå. UHR skal være en sentral premissleverandør til Storting og regjering og en viktig utdannings- og forskningspolitisk aktør».

NPH har hatt observatørstatus i UHR helt siden NPH ble etablert. I 2005 endret UHR sine vedtekter slik at også private, institusjonsakkrediterte vitenskapelig høyskoler og høyskoler kunne søke medlemskap i UHR. NPH har likevel beholdt sin observatørstatus i UHR, særlig med tanke på de private høyskolene som ikke er medlemmer av UHR. Av NPHs 19 medlemsinstitusjoner per 1.1.2016 er 10 private høyskoler institusjonsakkrediterte av NOKUT og medlemmer i UHR. Det vises her for øvrig til kap.3.2 nedenfor

I sitt relasjonsarbeid har NPH også som interesseorgan for private høyskoler, søkt å finne en formålstjenlig utnyttelse av relasjonen til medlemsinstitusjonenes arbeidsgiverorganisasjoner (Abelia og Virke). For statlige universiteter og høyskoler er Kunnskapsdepartementet arbeidsgiver. Dette utgjør en forskjell mellom statlige og private institusjoner som sjelden blir påtalt og problematisert.

AG vurderer det som viktig at NPH og Virke/ Abelia søker en omforent interessehevding på vegne av private høyskoler i utdanningspolitikken og at det etableres en god arbeidsfordeling mellom NPH og arbeidsgiverorganisasjonene når det kommer til «nettverk i nettverkene».

AG mener NPHs årsmøter fortsatt bør gi observatørstatus til alle de aktører (stakeholders) som til enhver tid er relevante for nettverkets virksomhet (UHR, NFR, NOKUT, SIU, Abelia, Virke, Forskerforbundet/ Unio, m.fl.)

2.3 NPHs sekretariat og økonomi

Fra starten fulgte sekretariatfunksjonen den til enhver tid valgte leder, men allerede i 2001 ble det vedtektsfestet at NPH/AU er «ansvarlig for etablering av sekretariat for NPH»¹¹. Spesialrådgiver Arne J. Eriksen, MF er NPHs sekretær i en 80%-stilling. I strategiplanen (2014-2017) er det formulert en målsetting om at «det bør etableres en fulltids sekretærstilling».

---

¹¹ NPHs vedtekter § 7

3. Tråder i et bakteppe

AGs mandat har vært å utrede ulike modeller for et fremtidig nettverkssamarbeid og konsekvenser de ulike modellene vil ha for NPHs vedtekter. AG mener tre utviklingstrekk utgjør «tykke tråder i bakteppet» som gir grunnlag for en drøfting av NPHs fremtid:

- 3.1 Dagens strukturelle endringer i uh-sektoren
- 3.2 Dagens økte institusjonelle ulikheter i NPH
- 3.3 Dagens organisatoriske endringer i UHR

AG mener elementer i disse utviklingstrekkene gir forklaringen på hvorfor enkelte medlemsinstitusjoner ikke (lenger) opplever NPH som «det naturlige og omfattende interessefellesskapet for interesseheving/ påvirkning av rammebetingelser»¹².

3.1 Strukturelle endringer i uh-sektoren

Stortingets enstemmige vedtak om den såkalte Strukturmeldingen signaliserte en rekke strukturelle endringer i uh-sektoren med revisjon av finansieringssystemet og med skjerpede kvalitetskrav til norske høyere utdanningsinstitusjoner¹³. Den norske uh-sektoren har blitt preget av at statlige høyskoler har blitt fusjonert inn i etablerte universiteter (NTNU-modellen) eller ved at statlige høyskoler har blitt fusjonert med sikte på å bli nye universiteter (HiBV/HiT-modellen). Antallet norske universiteter vil øke. Antallet statlige høyskoler vil bli redusert, men de resterende vil bli større høyskoler enn de er i dag.

De statlige strukturendringene vil føre til økte forskjeller mellom den statlige og den private delen av uh-sektoren. Riktignok skjer det også fusjoner (og oppkjøp) blant NPHs medlemsinstitusjoner. NPH hadde i 2013 hadde 25 medlemsinstitusjoner (3 vitenskapelige høyskoler og 22 private høyskoler) mens medlemstallet er per 1. januar 2016 redusert til 19 medlemsinstitusjoner (3+16). Men mens de statlige høyskolene vil bli færre og større institusjoner vil det fortsatt finnes en rekke små private høyskoler med få studenter og liten forskningsvirksomhet.

AG mener det er for tidlig å se hvilke konsekvenser strukturendringene vil få for finansieringen av norsk høyere utdanning. Det kan bemerkes at strukturreformen i Norge ikke er tenkt å være noen sparereform. Strukturreformen iverksettes for å utvikle mer robuste fagmiljøer med sikte på bedre kvalitet. Men med stadig mer insentivbasert finansiering, større fusjonerte statlige institusjoner og økte investeringer i såkalte «fremragende miljøer» innen forskning og undervisning, mener AG at strukturendringene kan gjøre det vanskeligere å etablere større grad av likeverdighet mellom statlige og private utdanningsinstitusjoner.

3.2 Økte institusjonelle ulikheter i NPH

For NPHs medlemsinstitusjoner har det gjennom årene vært enkelt å samle seg om NPHs målsetting: «Større grad av likeverdighet mellom statlige og private institusjoner». Forutsetningen har vært at det foreligger noen grunnleggende likheter og samtidig noen grunnleggende forskjeller mellom statlige og private institusjoner. Men AG mener at NPH i sitt interessehevingsarbeid ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til de betydelige forskjeller som har utviklet seg mellom private utdanningsinstitusjoner hva gjelder eierskap, formål og

---

¹² Hentet fra begrunnelsen for Handelshøyskolen BIs utmeldelse av NPH i 2014.

¹³ Meld St 18 (2014-2015) som ble behandlet i Stortinget den 11. juni 2015. En stortingsmelding om studiekvalitet vil bli oversendt Stortinget høsten 2016 og bli behandlet våren 2017. NOKUT har dessuten varslet revisjon av den såkalte tilsynsforordningen.

akkreditering, størrelser, faglig robusthet, økonomiske rammevilkår, finansieringsstrategier osv.

Når det gjelder institusjonskategorien «privat høyskole» kan det i tillegg til «store og små» skjelnes mellom:

- «private» universiteter, vitenskapelige høyskoler og høyskoler¹⁴
- «private» høyskoler som er «for-profit» og som er «non-profit»
- «private» høyskoler som er «government dependent private» og som er «government independent private» (sistnevnte er gjerne «for-profit»)
- «private» høyskoler med ulikt eierskap (stiftelser, ASer, ulike investorer, foreninger) og med ulike muligheter for uønsket krysssubsidiering av andre tiltak under samme eierskap
- «private» høyskoler som er bundet til presiserte og spesialiserte vedtektsfestede formål eller som er åpne og behovsorienterte ut fra aktuelle «markedsbehov»
- «private» høyskoler som er forskningsorienterte eller som har minimal eller ingen forskningsvirksomhet

NPH ble i utgangspunktet omtalt som «282-nettverket» med navn etter posten på statsbudsjettet som ga tilskudd til «private høyskoler». Med etableringen av NOKUT ble noen av de private høyskolene institusjonsakkreditert som vitenskapelige høyskoler, andre som høyskoler. Samtlige NPH-medlemmer var i utgangspunktet «non-profit» og «government dependent»- selv om avhengighetsgraden i forholdet til statlige tilskudd varierte i betydelig grad. Etter hvert har NPH fått medlemmer som er «for-profit» og nærmest «government independent», eid av private investorer.

3.3 Organisatoriske endringer i UHR

UHR har inntil i dag fungert både som interesseorganisasjon for sine medlemsinstitusjoner og som en type sektorielt forvaltningsorgan som (bl.a. via sine fagstrategiske enheter) har koordinert en rekke forvaltningsoppgaver av faglig og administrativ art på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet .

UHR har i 2015 gjennomført et juridisk og organisasjonspolitisk utredningsarbeid med tanke på rådets fremtidige status og rolle. Tre organisatoriske konsepter for UHR har vært drøftet i dette utredningsarbeidet:

- a. «Foreningskonseptet»¹⁵. Dette konseptet vil gjøre UHR til en mer rendyrket interesseorganisasjon med færre departementale forvaltningsoppgaver.
- b. UHR som «§1-4.4 organ». Såkalte «§1-4.4 organer» (jfr. Uh-loven §1-4.4) forvalter nasjonale fellesoppgaver, men driften er lagt til en statlig institusjon, jfr. FSAT, Cristin o.a.
- c. «Lovveien». Dette konseptet forutsetter at UHR formaliseres som et autonomt (!!) statlig forvaltningsorgan som er opprettet gjennom egen lovbestemmelse (jfr. NOKUT o.a.).

På sitt representantskapsmøte den 18. november 2015 vedtok UHR å gå inn for Alternativ a. (det såkalte foreningskonseptet. Det gjenstår å se hvordan vedtektene (spesielt valgordningen) vil bli utformet og om private høyskoler fortsatt vil kunne være medlem i UHR.

---

¹⁴ NPH har i sin strategiske plan (2014-2017) satt seg som mål at «i løpet av perioden skal finansieringssystemet avspeile NOKUTs institusjonsakkrediteringer», Strategisk plan for NPH 2014-2017 «Større grad av likeverdighet», pkt.1, bombepkt.7

¹⁵ UHR har i alle år som privat organisasjon – i motsetning til NPH - mottatt et statlig basistilskudd.

Dagens valgordning i UHR ivaretar institusjonskategoriene universiteter, vitenskapelige høyskoler og høyskoler uavhengig av om institusjonene er statlige eller private. Dagens valgordning kompliseres ytterligere ved at styre- og utvalgsverv har vært fordelt mellom faglige (rektorer) og administrative ledere fra hver institusjonskategori. Denne ordningen skriver seg fra en tid med valgt ledelse og direktører som «daglige ledere» og sekretærer for institusjonsstyrene. Dagens normalordning med tilsatt rektor og enhetlig ledelse gir denne valgordningen UHR en ytterligere utfordring. UHR synes imidlertid uansett å ville unngå «eksterne» styreledere/-medlemmer i sine valgte organer.

Debatten om UHRs fremtid bør i hovedsak overlates til de private høyskolene som allerede er medlemmer av UHR. Men AG mener at NPH med sin observatørstatus i UHR bør medvirke til at private høyskolars plass og rolle i UHR blir styrket når UHRs fremtidige organisasjon og samarbeidsformer skal finne sin form. NPH bør i denne forbindelse også bidra til at relasjonen mellom medlemmer og ikke-medlemmer i UHR kan utvikles.

3.4 Noen analyser og konklusjoner

AG mener dagens bakteppe med sine strukturelle endringer i uh-sektoren, økte institusjonelle ulikheter i NPH og organisatoriske endringer i UHR bør ha betydning for NPHs fremtid. Av disse grunner mener AG at det inntil videre ikke bør opptas nye medlemmer i NPH.

Dersom UHR utvikles til et felles interesseorgan for både statlige og private høyskoler kan NPHs fremtid bli som aldri før. Ikke minst fordi AG mener et videre nettverkssamarbeid mellom private høyskoler – under gitte forutsetninger - på sikt kan integreres i UHR og ikke lenger ha form av et separat nettverk for private høyskoler med egne vedtekter.

Det er særlig i spørsmål som angår private høyskolars rammevilkår det har vært problematisk for UHR å hevde disse høyskolenes synspunkter. Men det kan tenkes etablert et eget interesse-fellesskap for private høyskoler i rammen av UHR, eventuelt et administrasjonsutvalg for private høyskoler (alt. et underutvalg for private høyskoler under UHRs administrasjonsutvalg). Et utvalg med egnet mandat vil kunne tilrettelegge saker, men det vil overlates til UHR å fremme sakene overfor de utdanningspolitiske myndigheter. Et slikt utvalg vil også kunne ivareta relasjonen mellom den rektorkonferansen der private høyskoler deltar (UHR) og de private høyskolenes arbeidsgiverorganisasjoner (Abelia og Virke). Dette tilsvarer den form for kontakt som i dag finnes mellom UHRs administrasjonsutvalg og Kunnskapsdepartementets uh-avdelings seksjon for eierskap og styring.

AG mener NPHs sekretariatskapasitet kan bli integrert i UHRs sekretariat, f.eks. ved at UHRs sekretariat styrkes med en rådgiverstilling som har private høyskolesaker i sin portefølje, finansiert dels ved Kunnskapsdepartementets basistilskudd til UHR, dels ved UHRs kontingentinntekter (fra bl.a. private høyskoler). Med slikt scenario mener AG at NPH kan utvikles.

Problemet for dagens NPH vil være relasjonen til de private høyskoler som ikke er institusjonsakkreditert og dermed blir stående utenfor UHR. AG mener disse høyskolene enten kan etablere et nettverkssamarbeid i rammen av sin(e) arbeidsgiverorganisasjon(er) eller de kan videreføre et formalisert nettverk for private høyskoler. AG vil i så fall foreslå at navnet «Nettverk for private høyskoler» ikke blir videreført. Dagens NPH bør i så fall oppløses og legges ned.

Vedlegg 1

Likeverdighetens form

Begrunnelse for en fornyet innretning av statlige tilskudd til private høyskoler

Selv om det har vært på siden av AGs mandat har AG forsøkt å etablere en fornyet NPH-plattform for innretning på statlige tilskudd til private høyskoler. En slik plattform vil også på sikt kunne benyttes for å utvikle en fornyet «privat høyskolepolitikk» i rammen av UHR.

NPH sendte et brev til statsråd Torbjørn Røe Isaksen datert den 17. juni 2015 i anledning departementets oppfølging av Stortingets behandling av den såkalte Strukturmeldingen. Her påpeker NPH at den såkalte Hægelandgruppens rapport (og Stortingets behandling av strukturmeldingen) hadde latt være å drøfte viktige «private» utfordringer som bl.a. ligger i:

- at det nå skjelles mellom *to hovedkategorier* private høyskoler (institusjons-akkrediterte og programakkrediterte høyskoler)

I brevet nevner også NPH ytterligere tre forhold:

- de ulike, etablerte *prosentkutt* i statlige tilskudd som gis til noen av de private høyskolene (Handelshøyskolen BI, Westerdals, Campus Kristiania og Bergen Arkitektshøyskole). Dette skjer i henhold til utgangsposisjonen fra 2003.
- fraværet av en ordning for *tilskudd til infrastruktur, bygg og anlegg* i private høyskoler. Etter hvert som økte husleieutgifter blir lagt inn i basisfinansieringen for de statlige institusjonene (i tillegg til Statsbyggs finansiering av bygg og anlegg), bør private høyskoler også få etablert en tilsvarende ordning, jfr. KUF-komiteens gjentatte merknader om saken.
- spørsmål som er knyttet til de private høyskolene som per i dag enten står utenfor tilskuddsordningen eller som har kommet inn på ordningen fra andre budsjettposter (fagskoler, bibelskoler o.l.)

AG mener NPH bør bearbeide sine forslag videre. Det kan bl.a. vises til Riksrevisjonens rapport om departementets forvaltning av statlige tilskudd til private høyskoler. Her påpekte Riksrevisjonen at departement bl.a. ikke har evaluert disse tilskuddsordningene de siste ti årene slik regelverket krever (Reglement for økonomistyring i staten).

Ulike former for likeverdighet.

En form for likeverdighet er basert på et rendyrket rettferdighetsprinsipp der en student er en student og en privat høyskole er en privat høyskole. I forlengelsen av dette bør norsk høyere utdanning finansieres via et såkalt «voucher-prinsipp» der studentene kan «shoppe» sine studieprogrammer ved den institusjonen de måtte foretrekke enten i Norge eller utenlands. Men NPHs ønske om større grad av likeverdighet har aldri vært basert på noe rendyrket rettferdighetsprinsipp. Dertil har institusjonene altfor ulike forutsetninger med sine uttalte institusjonelle autonomier. For NPH har det snarere dreid seg om å finne en «likeverdighetens form». Dette begrepet lanserte den tidligere NPH-leder og BI-prorektor Jan Grund for å være en politikeroppgave for «å avklare hvilke konsekvenser det bør ha når likeverdigheten skal finne sin form i de utdanningspolitiske spillereglene»¹⁶.

Statlige tilskudd fordeles ikke rettferdig eller likt av norske politikere verken mellom statlige utdanningsinstitusjoner eller mellom private høyskoler. De fleste insentiver i finansieringssystemet baseres riktignok på et likhetsprinsipp, men i den samlede rammebevilgningen til hver institusjon befinner det seg en rekke mer eller mindre transparente, historiske og høyst forskjellige kostnadsfaktorer.

---

¹⁶ NPHs 10-årsjubileumsskrift, *Kvalitet og likeverdighet – med private høyskoler gjennom kvalitetsreformen*, s. 16 f, Oslo 2010.

En annen form for likeverdighet er basert på en markedsmessig vurdering av hvor man får mest utdanning og forskning igjen for de statlige tilskudd. Men et finansieringssystem som ensidig er basert på «value-for-money» vurderinger er ikke tilpasset verken norske private høyskolars formål og egenart eller en norsk distriktspolitikk for den saks skyld.

AG mener NPH bør etablere en fornyet NPH-plattform for en ny «likeverdighetens form». AG ser i utgangspunktet tre ulike akser/ skalaer som kan bidra til å karakterisere og kategorisere norske private høyskoler, spesielt med tanke på en fornyet innretting av statlige tilskudd:

1. Kvalitets-aksen - fra institusjonsakkreditert til programakkreditert
2. Formåls-/eierskaps-aksen – fra «non-profit» til «for-profit»¹⁷
3. Finansierings-aksen – fra lav til høy studentbetaling

1. Kvalitets-aksen

Merkevaren «Privat vitenskapelig høyskole» og «Privat høyskole» er lovbeskyttet og kan bare benyttes av institusjoner som er enten

- institusjonsakkrediterte private vitenskapelige høyskoler og private høyskoler, eller
- programakkrediterte private høyskoler.

All godkjenning av institusjonenes kvalitetssystemer og alle akkrediteringer gjennomføres av NOKUT i henhold til de kvalitetskrav som fremgår av uh-loven og de aktuelle forskrifter¹⁸.

I spørreundersøkelsen har en privat høyskole gitt uttrykk for at NPH ikke har gått sterkt nok ut mot «dagens indikator tyranni» som kan gjøre det vanskelig for en rekke små private høyskoler.

NPH har riktignok ofte hevdet prinsippet om institusjonell autonomi i norsk høyere utdanning¹⁹. Men for å sikre private høyskolars omdømme og seriøsitet har NPH samtidig gått inn for at det skal stilles identiske kvalitetskrav til statlige og private institusjoner. NPH har derfor ikke gitt støtte til noen dispensasjoner til private høyskoler verken fra vedtatte lovbestemmelser eller kvalitetskrav. Likeverdighet i rammevilkårene forutsetter faglig kvalitet. AG anbefaler at NPH opprettholder dette standpunkt.

Samtidig har NPH i sin strategiske plan (2014-2017) gått inn for at finansieringssystemet skal avspeile NOKUTs institusjonsakkrediteringer. AG vil anbefale at dette synspunktet fortsatt fremholdes i et eventuelt partssammensatt arbeid. «Kvalitetsaksen» kan ikke minst være aktuelt å benytte ved etablering av husleietilskudd (tilskudd til bygg, infrastruktur) til private høyskoler.

2. Formåls-/eierskaps-aksen

Alle universiteter og høyskoler er på en måte «markedsorienterte» fordi alle ønsker å dekke relevante og tilfredsstillende behov som finnes i samfunnet og/ eller blant potensielle studenter. Høyere utdanningsinstitusjoner har slik sett alltid beveget seg «mellom børs og katedral». Blant NPHs medlemsinstitusjoner går det imidlertid en akse fra de private høyskolene som er *formålsorientert* ut fra vedtektsfestede eierformål med tydelig definerte fagområder og til de som er *kommersielt orientert* ut fra vedtektsfestede eierformål med sikte på å tilfredsstillende

---

¹⁷ I norsk sammenheng svarer dette til den engelskspråklige skjelningen mellom institusjonskategoriene «Government Dependant Private» og «For-Profit-Private».

¹⁸ Jfr. European Standard and Guidelines (ESG)

¹⁹ jfr. NPHs høringsuttalelse om KDs lovforslag om kvalitetssikring av høyere utdanning via nasjonale deleksamener

tidsaktuelle behov i «utdanningsmarkedet» og derigjennom skape gevinster/ profitt for sine eiere.

Den utdanningspolitiske utviklingen er imidlertid i ferd med å gjøre enkelte høyere utdanningsinstitusjoners profil mindre tydelig. Så vel statlige som private institusjoner synes i økende grad å tilpasse seg et utdanningsmarked. Dersom studentrekrutteringen svikter er det fristende enten å gi studieprogrammer mer tidsaktuelle navn eller å orientere høyskolen mot nye, mer relevante fag som tilfredsstillere dagens studenter. Både universiteter og høyskoler viser fleksibilitet og innrettes med tanke på å levere de tidsriktige utdanningstilbud som etterspørres. Det viser seg at små profilerte private høyskoler som sliter med å rekruttere studenter ikke lykkes tilsvarende²⁰.

NOKUTs institusjonsakkrediteringer har gitt norske private høyskoler frihet til å etablere nye studieprogrammer. Fusjoner og oppkjøp har gjort små private høyskoler mer robuste, men fusjoner kan også gi private høyskoler en ny profil og uklar identitet. En utvikling som for øvrig AG mener NPH bare må ta til etterretning.

Men selv om grensen mellom formålsbestemte og mer kommersielt orienterte private høyskoler fra en side sett har blitt mer utydelig, går det fortsatt en akse mellom p.d.e.s. de private høyskolene som holder studenter for å være subjekter i virksomheten (sammen med lærerne og deres administrative støtteapparat) og «medeiere» i et slags formålsbestemt sameie, og p.d.a.s. de som holder studenter for å være objekter for virksomheten og «kunder» eller «forbrukere» i en ordinær næringslivsaktivitet.

AG mener derfor en formåls-/eierskaps-akse kan benyttes når innretningen av likeverdighetens nye form skal utredes. Formål og eierskap bør tilhøre de grunnleggende forutsetninger for akkreditering. Men dette forutsetter at Kunnskapsdepartementet har transparent informasjon om private høyskolers profil og formål, eierskap og muligheter for krysssubsidiering og/eller internhandel. AG mener det ikke er tilstrekkelig med opplysninger om organisasjonsform (stiftelse/AS) ved akkreditering av studieprogrammer (institusjoner). For å få akkreditering som høyskole bør man ha godtgjort at alle krav og forskrifter er oppfylt. AG mener det kan vurderes en ikke-kommersiell formålsbestemmelse i private høyskoler som skal motta statlige tilskudd eller ha studenter med rettigheter i Lånekassen.

3. Finansieringsaksen

For AG er det viktig å understreke at norsk, høyere utdanning i utgangspunktet er basert på et gratisprinsipp, men UH-loven gir norske private høyskoler anledning til å ta studentbetaling. Dette kan sies å forrykke likeverdigheten i rammevilkårene for statlige og private høyere utdanningsinstitusjoner.

Studentbetaling anses mange steder i verden (utenom Norden) for å være en legitim inntektskilde for alle universiteter og høyskoler²¹. Men det er ikke dermed sagt at høyere utdanning nødvendigvis kan anses for å være som en hvilken som helst annen vare eller tjeneste, jfr. de forhandlinger som for tiden føres innenfor Verdens handelsorganisasjon (WTO) om «et globalisert utdannings- og opplæringsmarked»²².

---

²⁰ Et eksempel er Den norske Eurytmihøyskole som opphørte den 1. mai 2015

²¹ Mye fordi høyere utdanning ikke lenger anses som «public good», men bare som «public responsibility». Slik salderes statsbudsjettene med inntekter fra studentbetaling, jfr. Australia som et aktuelt eksempel

²² TisA Trade in Service Agreement, under *Trade and Investment Partnership* (TTIP)

Men inntektene fra studentbetaling varierer betydelig i norske, private høyskoler. Det går en skala fra de som nærmest fullfinansieres med studentbetaling og de som nærmest fullfinansieres med statlig tilskudd (jfr. vedlegg 4). Spørsmålet som meldte seg da finansieringssystemet ble etablert var på hvilken måte studentbetaling skulle avspeiles i finansieringssystemet. Løsningen ble å foreta prosentvise budsjettkutt i den årlige totale rammebevilgningen til enkelte private høyskoler.²³ Det har aldri vært foretatt noen evaluering hva gjelder denne siden ved private høyskolars rammevilkår. Det som var et viktig kriterium da disse høyskolenes utgangsposisjoner i finansieringssystemet ble bestemt i 2003 har ikke blitt nedfelt som et systemisk virkemiddel.

Det har langs denne akse oppstått noen betydelige utfordringer for NPH gjennom årene. En gruppe av NPHs medlemsinstitusjoner vil helst finansieres utelukkende via studentbetaling, en annen gruppe vil helst finansieres utelukkende via statlige tilskudd (gratisprinsipp) mens det innenfor en tredje gruppe finnes de som sier: «Ja takk, begge deler». Det foreligger derfor innen NPH høyst ulike og uavklarte forventninger til dagens dimensjonering av de statlige tilskudd. Mens enkelte mener tilskuddene per i dag er tilstrekkelige, mener andre at de statlige tilskudd burde økes betydelig.

AG mener derfor spørsmålet om studentbetalingens rolle er viktig å få utredet nærmere dersom private høyskoler skal komme videre i sitt arbeid med å finne «likeverdighetens form». Det er viktig at rammebetingelsene for private høyskoler blir sett i sammenheng med helheten i sektoren.

4. Fornyet innretning av statlige tilskudd til private høyskoler

AG har forsøkt, langs de ovennevnte aksene, å inndelegge de private høyskolene (NPHs medlemsinstitusjoner) i fire kategorier (i-iv) som kan tenkes lagt til grunn i en fornyet innretning og beregningsmåte av statlige tilskudd til private høyskoler:

- i. De formålsbestemte private høyskolene (stiftelser og AS) som:
  - har en vedtektsfestet, ikke-kommersiell formålsbestemmelse,
  - er basert på et «non-profit-prinsipp» (**Government Dependent**),
  - er institusjonsakkreditert av NOKUT (privat vitenskapelig høyskole eller privat høyskole),
  - tar lav studentbetaling,
  - a) tilbyr studieprogrammer som samfunnet er helt avhengig av, eller
  - b) tilbyr studieprogrammer som er etablert av religiøse eller alternative pedagogiske årsaker.

En fornyet innretning og beregningsmåte for disse private høyskolene kan innebære at:

- *dagens tilskuddsnivå økes bl.a. ved at det gis uttelling for institusjonsakkreditering*
- *det etableres **tilskudd til infrastruktur** som en del av basiskomponenten*

- ii. De formålsbestemte private høyskolene (stiftelser og AS) som:
  - har en vedtektsfestet, ikke-kommersiell formålsbestemmelse,
  - er basert på et «non-profit-prinsipp» (men nærmest **Government Independent**),
  - er institusjonsakkreditert av NOKUT (privat vitenskapelig høyskole eller privat høyskole),
  - tar substansiell studentbetaling,

---

²³ Handelshøyskolen BI fikk et budsjettkutt på 70 %, HK og BAS 60 % og NITH 50 %

- tilbyr studieprogrammer som samfunnet trenger

En fornyet innretning for disse private høyskolene kan innebære at:

- dagens tilskuddsnivå økes bl.a. ved at det gis uttelling for institusjonsakkreditering
- det etableres **tilskudd til infrastruktur** som en del av basiskomponenten
- **forutsigbare og transparente prosentvise budsjettkutt** utnyttes

iii. De formålsbestemte private høyskolene (stiftelser og ASer) som:

- har en vedtektsfestet, ikke-kommersiell formålsbestemmelse,
- er baserte på et «non-profit-prinsipp»,
- er **ikke institusjons- men programakkreditert** av NOKUT,
- tar betydelig studentbetaling,
- a) tilbyr studieprogrammer som samfunnet trenger, eller
- b) tilbyr studieprogrammer av alternative pedagogiske grunner.

En fornyet innretning for disse private høyskolene kanl innebære at:

- dagens tilskuddsnivå opprettholdes
- **forutsigbare og transparente prosentvise budsjettkutt** utnyttes²⁴

iv. De kommersielt orienterte private høyskolene som:

- har **ikke en vedtektsfestet ikke-kommersiell formålsbestemmelse**, men er baserte på et «for-profit-prinsipp» (For-Profit-Private),
- er/ ikke er institusjonsakkreditert av NOKUT,
- tar substansiell studentbetaling
- tilbyr studieprogrammer som samfunnet trenger

En fornyet innretning for disse private høyskolene kan innebære:

- at disse høyskolene **ikke mottar statlige tilskudd** til driften over statsbudsjettet,
- at det bør vurderes om studentene fortsatt skal få studielån i Lånekassen.

aje
241115

---

²⁴ De private høyskolene som tilbyr studieprogrammer som er etablert av religiøse og alternative pedagogiske årsaker. Følgelig bør disse høyskolene unntas fra prosentvise budsjettkutt

Vedlegg 2

VEDTEKTER FOR NETTVERK FOR PRIVATE HØGSKOLER (NPH)

§ 1 Formål

Nettverk for private høyskoler (NPH) er et frivillig organisert samarbeidsorgan som skal arbeide for å utvikle rammebetingelsene for private høyskoler slik at disse i størst mulig grad blir *likeverdige* med statlig eide institusjoners rammebetingelser.

NPH skal være et bindeledd mellom de private høyskolene og Departementet og mellom de private høyskolene og den statlige universitets- og høyskolesektoren. NPH kommer i tillegg til og ikke til erstatning for de relasjoner som den enkelte høyskole har etablert eller finner hensiktsmessig.

§ 2 Medlemsinstitusjoner

Nettverket for private høyskoler (NPH) er et samarbeidsorgan for utdanningsinstitusjoner som har godkjent eksamensrett i medhold av Universitets- og høyskoleloven (Lov 2005-04-01 nr.15). De høyskolene som deltar i nettverket må ha eksamensrett for minst 3-årig utdanning på høyskolenivå.

Institusjoner med eksamensrett for mindre enn 3-årig utdanning på høyskolenivå kan gis assosiert medlemskap i NPH.

Medlemskap (assosiert -) gis etter vedtak i årsmøtet.

§ 3 Hovedoppgaver

I tråd med sitt formål skal NPH i samarbeid med medlemsinstitusjonene blant annet:

- avgi uttalelser om de årlige budsjetter og offentlige langtidsplaner og utredninger av overordnet forsknings- og utdanningspolitisk karakter, både generelt og med et særlig fokus på private høyskolars rammevilkår
- fungere som konsultativ instans for Departementet og ta initiativ i aktuelle saker av felles interesse i form av utredninger eller anbefalinger,
- være et forum for informasjons- og erfaringsutveksling, bidra til informasjon om enkeltsaker av prinsipiell betydning, så vel som til klarlegging av aktuelle politiske problemstillinger av felles interesse,
- bidra til at private høyskoler blir inkludert i arbeidet med å fremme utdannings- og forskningspolitisk samarbeid og arbeidsdeling nasjonalt og internasjonalt,
- samarbeide med Universitets- og høyskolerådet med sikte på å styrke den nasjonale faglige koordinering og organisering.
- utpeke representanter til fora der de private høyere utdanningsinstitusjonene bør ha en felles representasjon.

§ 4 Organer

NPH ledes av et årsmøte og et arbeidsutvalg (AU). Årsmøtet er øverste organ for NPH. AU er utøvende organ.

§ 5 Årsmøtet

a. Sammensetning

- Hver medlemsinstitusjon møter med inntil 2 representanter i årsmøtet. En representant må være tilsatt ved en medlemsinstitusjon. Hver medlemsinstitusjon har en stemme.
- Studentene møter med 3 representanter oppnevnt av Norsk studentorganisasjon (NSO) og disse har en stemme hver. Minst 1 av disse skal være student ved en av NPHs medlemsinstitusjoner”.

b. Valg

- Årsmøtet velger NPHs leder for en periode på to år blant medlemsinstitusjonenes representanter i separat valg. Leder må være tilsatt ved en medlemsinstitusjon.
- Årsmøtet velger AU bestående av 4 medlemmer for en periode på to år i tillegg til leder. Normalt velges 2 av medlemmene på hvert årsmøte. Et valgt medlem må være tilsatt ved en medlemsinstitusjon.
- Årsmøtet velger 2 varamedlemmer for en periode på 1 år. Et valgt varamedlem må være tilsatt ved en medlemsinstitusjon.
- Årsmøtet velger valgkomite på 3 medlemmer som forbereder valgene på førstkommende årsmøte.

c. Funksjoner

- Årsmøtet vedtar budsjett og medlemsavgift og godkjenner regnskap for NPHs drift.
- Årsmøtet tar opp medlemmer, assosierte medlemmer og tildeler observatørstatus. Observatørstatus kan gis til representanter fra relevante samarbeidsrelasjoner (Departementet, NOKUT, Universitets- og høgskolerådet, NFR, KFF etc.).

d. Forretningsorden

- Ordinære årsmøter innkalles minst en måned i forveien. Sakliste med dokumenter sendes ut senest to uker før møtet.
- Årsmøtet innkalles til ekstraordinært møte når AU finner det nødvendig eller når minst 1/3-del av medlemsinstitusjonene krever det. Innkalling til ekstraordinært møte må skje med minst tre ukers varsel. Saksdokumentene skal være utsendt senest 10 dager før møtet.
- Leder – og i dennes sted nestlederen valgt av AU – leder årsmøtet og AU, og er NPHs talsmann overfor offentlige myndigheter og allmenheten
- Årsmøtet er beslutningsdyktig når minst en representant fra minst 2/3 av medlemsinstitusjonene møter.
- Årsmøtet vil søke å oppnå konsensus. Vedtak i årsmøte binder ikke medlemsinstitusjonene. Ved avstemning hvor det ikke oppnås konsensus skal det protokolleres hvordan den enkelte har stemt, når en representant ber om det. Ved stemmelikhet avgjør leders stemme.
- Assosierte medlemmer og observatører kan gis talerett i årsmøtet.

§ 6 Arbeidsutvalget

a. Medlemmer

- AU består av 4 medlemmer og 2 varamedlemmer i tillegg til leder (jfr. § 5b).
- Norsk studentorganisasjon (NSO) oppnevner ett medlem av NPHs arbeidsutvalg med personlig varamann for ett år ad gangen. Studentrepresentanten bør være student ved en privat høyskole.

b. Oppgaver og kompetanse

- AU er NPHs utøvende organ og talerør utad, og har ansvaret for den løpende virksomhet innenfor de rammer som er fastsatt av årsmøtet.
  - AU forbereder årsmøtet, og iverksetter dets vedtak – herunder årlig budsjettforslag, arbeidsplan og revidert regnskap for NPHs virksomhet.
  - AU utvikler samarbeidet mellom medlemsinstitusjonene
  - AU forestår samarbeidet med den sentrale statsforvaltning, Norges forskningsråd og andre nasjonale og internasjonale organisasjoner i spørsmål av felles interesse for medlemsinstitusjonene.
  - AU fatter vedtak i samsvar med fullmakter gitt av årsmøtet.
- c. Forretningsorden
- AU innkalles til møter så ofte dette er påkrevet. Saksliste med dokumenter utsendes en uke før møtet.
  - AU er beslutningsdyktig når minst tre AU-medlemmer møter, og enten AUs leder eller nestleder er blant de fremmøtte. Hvert medlem i AU har en stemme. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.
  - Referat fra AUs forhandlinger og vedtak sendes medlemsinstitusjonene snarest mulig etter møtet.

§ 7 Sekretariatet

AU er ansvarlig for etablering av sekretariat for NPH.

§ 8 Vedtektsendringer

Forslag til endringer i vedtektene behandles av årsmøtet og kan fremsettes av enhver medlemsinstitusjon. Slikt forslag må sendes AU i god tid slik at det kan medtas i innkallingen til årsmøtet. Endringer i vedtektene gjøres med allment flertall (jfr. pkt.5 d).

§ 9 Utmelding og avvikling

- Medlemsinstitusjon(er) som ønsker å melde seg ut av NPH forplikter seg til å betale kontingent det året utmeldelsen finner sted.
- Ved eventuell avvikling av NPH fordeles nettverkets aktiva blant NPHs medlemmer.

§ 10 Ikrafttreden

Disse vedtektene trådte i kraft fra 13. mars 2001. § 7 ble revidert på årsmøtet 12. mars 2001. § 5 b, pkt.2 ble revidert på årsmøtet 9. mars 2005. §§ 5 a og 6a ble revidert på årsmøter 07. mars 2007, 1. mars 2011 og 27. mars 2012

Vedlegg 3

Private høyskoleers ulike rammevilkår

Totalt mottok private høyskoler i alt 1,15 mrd. kroner i statstilskudd i 2015. Tilstandsrapporten 2015²⁵ (TR2015) viser at *statlige tilskudd* var den viktigste inntektskilden for de fleste private institusjoner i 2014. Blant NPHs medlemsinstitusjoner finns for øvrig private høyskoler med akkrediterte studietilbud som ikke mottar statlige tilskudd²⁶. For 16 av de 21 private høyskoler utgjorde statstilskuddet mer enn 60 prosent av driftsinntektene.

Samlede tilskudd til private høyskoler 2003, 2006 og 2015 fra mest til minst										
Navn på høyskole	Tilskudd	Basis03	Insentiv03	Tilskudd	Basis 06	Insentiv06	Tilskudd	Basis 15	Insentiv15	
	2003			2006			2015			
Handelshøyskolen BI	120,8	22 %	79 %	168	50 %	50 %	263,9	54 %	46 %	
NLA Høgskolen	66,6	68 %	32 %	82,8	59 %	41 %	150,5	60 %	37 %	
Diakonhjemmet Høgskole*	67	56 %	44 %	82,5	53 %	47 %	146,4	51 %	48 %	
Dronning Maud Minnes Høgskole	51,6	64 %	36 %	57,1	62 %	38 %	114,5	52 %	35 %	
Westerdals ACT	25,8	18 %	82 %	20,2	51 %	49 %	113,7	88 %	11 %	
Lovisenberg diakonale høgskole	37,6	64 %	36 %	40,4	60 %	40 %	79,4	60 %	40 %	
Det teologiske Menighetsfakultet	37,2	72 %	28 %	45,6	58 %	38 %	78,9	49 %	51 %	
Høgskolen Diakonova	21	63 %	37 %	25,4	59 %	41 %	46,9	55 %	45 %	
Campus Kristiania	5,5	55 %	45 %	11,5	23 %	77 %	46,1	8 %	92 %	
Haraldsplass diakonale høgskole*	15,3	60 %	40 %	17,8	55 %	45 %	32,9	54 %	46 %	
Høgskolen Betanien*	15,4	60 %	40 %	17,7	53 %	47 %	28,1	59 %	41 %	
Barratt Due Musikk institutt	10,9	65 %	35 %	12,9	57 %	43 %	24,8	72 %	28 %	
Misjonshøgskolen*	10,3	63 %	37 %	16,2	48 %	50 %	23,5	48 %	40 %	
Bergen Arkitekthøgskole	9,1	15 %	85 %	9,4	40 %	60 %	20,8	25 %	75 %	
Ansgar Teologiske Høgskole	0	0 %	0 %	8,9	99 %	1 %	13,8	53 %	47 %	
Rudolf Steinerhøgskolen	6,9	59 %	41 %	8,4	54 %	46 %	10,9	56 %	44 %	
Norges Dansehøgskole	2,6	54 %	46 %	4,3	17 %	83 %	9,7	10 %	90 %	
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	0	0 %	0 %	5,9	100 %	0 %	9,3	45 %	55 %	
Høgskolen for ledelse og teologi	0	0 %	0 %	1,9	100 %	0 %	7	37 %	63 %	
Høgskolen for landbruk og bygdeutv	0	0 %	0 %	1,9	63 %	37 %	2,6	61 %	39 %	
*Planlagt fusjon per 1.1.16	108	60 %	40 %	134,2	52 %	48 %	231	53 %	47 %	

Vedlegget viser samtidig noen trekk ved utviklingen av de statlige tilskudd til private høyskoler over statsbudsjettets kap. 282 (etter hvert kap.260, post 70) i årene 2003, 2006 og 2015. For 9 av institusjonene viser forholdet mellom basistilskudd og insentiver små endringer fra 2003 til 2015. For 7 av institusjonene har forholdet mellom basistilskudd og insentiver blitt endret. 3 institusjoner har fått økte basistilskudd, 4 institusjoner har fått reduserte basistilskudd - en større insentivandel av rammebevilgningen²⁷.

²⁵ Tilstandsrapport: Høyere utdanning 2015 m/vedlegg, Kunnskapsdepartementet, mai 2015

²⁶ Bjørknes Høgskole AS og Noroff University College

²⁷ I tillegg har 4 institusjoner kommet inn på ordningen fra annet kapittel på statsbudsjettet (Ansgar TH, FIH, HLT og HLB)

Et nærmere blikk på de 7 institusjonene der forholdet mellom basistilskudd og insentiver har blitt endret i den ene eller andre retning har ulike forklaringer:

Større basisandel

Når Handelshøyskolen BI har fått økt sitt basistilskudd fra 22 % av det samlede tilskuddet i 2003 til 54 % i 2015 skyldes det i hovedsak at statlige tilskudd til stipendiatstillinger har blitt overført fra å være insentiv til å være basistilskudd.

Når Westerdals – Oslo Act A/S har fått økt sitt basistilskudd fra 18 % av det samlede tilskuddet i 2003 til 88 % i 2015 skyldes det at høyskolen i dag omfatter «gamle» NITH og to private fagskoler som senere har blitt høyskoler og innfusjonert i NITH. Fagskoler som er overført til ordningen med «høyskoletilskudd» har stort sett beholdt sine statlige tilskudd som basistilskudd.

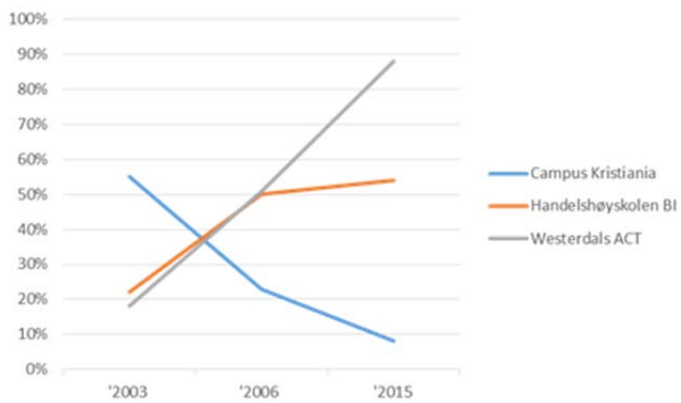
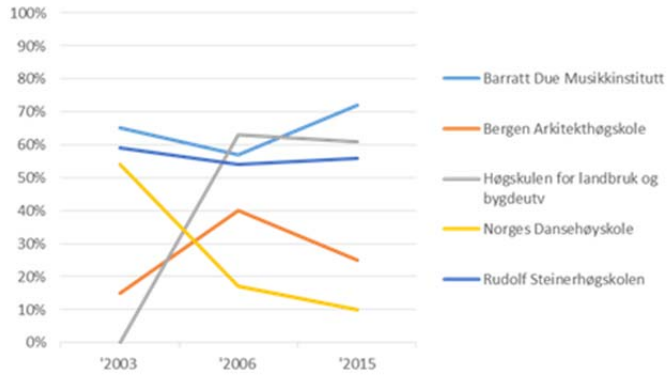
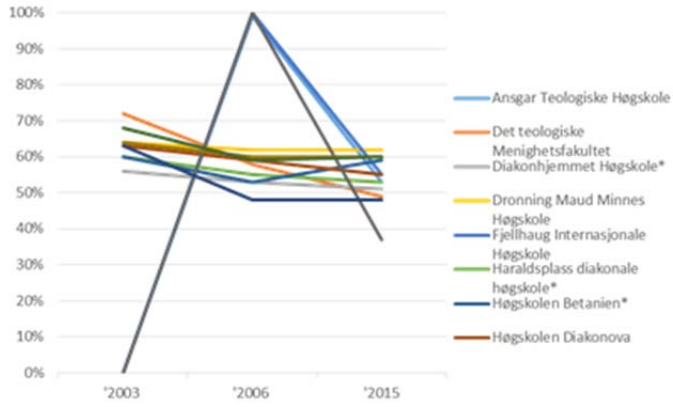
Når Barratt Due har fått et basistilskudd som utgjør 72 % av det samlede tilskuddet i 2015 skyldes det spesielle forhold som knytter seg til statlig finansiering av kunstfaglig utdanning.

Større insentivandel

Når Det teologiske Menighetsfakultet (MF) har fått økt insentivene fra 28% i 2003 til 51 % i 2015 skyldes det et økt studentopptak «på marginalen», men også det forhold at det såkalte residualprinsippet har blitt ulikt praktisert overfor ulike fagdisipliner (insentivkategorier). Når insentivkategorien for presteutdanningen ble endret av Stortinget ble insentivet overført fra basistilskuddet. Dette har også vært tilfellet for Norges Dansehøyskole.

Når Høyskolen Kristiania har fått økt insentivene fra 28% i 2003 til 51 % i 2015 skyldes det at høyskolen i dag omfatter «gamle» Markedshøyskolen Campus Kristiania og en rekke høyskoler/fagskoler som senere har fusjonert inn i Høyskolen Kristiania. I tillegg har flere studieprogrammer på denne høyskolen blitt holdt utenfor den statlige tilskuddsordningen.

Når Bergen Arkitekthøyskole (BAS) har fått en insentivandel på 75 % i 2015 skyldes det et økt studentopptak «på marginalen», men også det forhold at det såkalte residualprinsippet har slått urimelig ut for denne høyskolens fagdisiplin (insentivkategori B).

Vedlegg 4

Studentbetaling

Studentbetaling er en viktig inntektskilde for mange private høyskoler. Studentbetalingens andel av de samlede inntekter varierer mye fra institusjon til institusjon og det samme gjør nivået på studieavgiftene. Nedenfor er de private høyskolenes studentbetaling inndelt i fire grupper

Studentbetaling i private høyskoler 2013 sammenlignet med tilskudd 2015									
Navn på høyskole	Samlet innt.	% av saml.	Pr student	Statstilskudd	Basis 2015	Incentiv15	RBO15**	Antstip	
	studentbet	inntekt	2013	2015	% av tilsk	% av tilsk	% av tilsk	2015	
Gruppe 1 Studentbetaling 50000-70000 kroner									
Westerdals ACT	109	49 %	65100	113,7	88 %	11 %	1 %	0	
Norges Dansehøyskole	4,8	31 %	58300	9,7	10 %	90 %	0 %	0	
Campus Kristiania	130	77,40 %	55300	46,1	8 %	92 %	1 %	0	
Handelshøyskolen BI	1000	75,70 %	53000	263,9	54 %	42 %	4 %	31	
Gruppe 2 Studentbetaling 13000-30000 kroner									
Bergen Arkitekthøgskole	4,3	21,60 %	29400	20,8	25 %	75 %	0 %	0	
Høgskulen for landbruk og bygdeutv	0,7	10,60 %	22200	2,6	61 %	39 %	0 %	0	
Rudolf Steinerhøgskolen	4,1	21,20 %	17900	10,9	56 %	44 %	0 %	0	
Haraldsplass diakonale høyskole*	6,5	16,70 %	15500	32,9	53 %	46 %	1 %	1	
Barratt Due Musikk institutt	1,3	6,90 %	14800	24,8	72 %	28 %	0 %	0	
Diakonhjemmet Høgskole*	30,7	16,40 %	13900	146,4	51 %	48 %	1 %	9	
Gruppe 3 Studentbetaling 6000-10000 kroner									
Lovisenberg diakonale høyskole	7,5	8,40 %	9600	79,4	60 %	39 %	1 %	1	
NLA Høgskolen	18,5	10,20 %	9400	150,5	60 %	37 %	2 %	0	
Høgskolen for ledelse og teologi	2,7	25,40 %	8400	7	37 %	62 %	1 %	0	
Høgskolen Diakonova	4,6	9,10 %	8200	46,9	55 %	44 %	1 %	0	
Ansgar Teologiske Høgskole	1,9	12,10 %	7900	13,8	53 %	41 %	6 %	0	
Misjonshøgskolen*	1,9	5,20 %	7200	23,5	48 %	40 %	12 %	6	
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	1	7 %	7100	9,3	55 %	37 %	8 %	0	
Høgskolen Betanien*	0,7	6,90 %	6800	28,1	59 %	41 %	0 %	0	
Gruppe 4 Studentbetaling 0-4000									
Dronning Maud Minnes Høgskole	4,5	3,50 %	3600	114,5	62 %	35 %	2 %	2	
Det teologiske Merighetsfakultet	4	4,50 %	3300	78,9	49 %	45 %	6 %	20	
*Planlagt fusjonert per 1.1.16					**Tilskuddet til stipendiater er lagt inn i basis				

Vedlegg 5

Private høyskoleproduksjon av studiepoeng

TR2015 viste at private institusjoner sto bak ca. 15 % av den totale nasjonale studiepoengproduksjonen i 2014.

Innenfor fagene religion og teologi dekker private institusjoner ca. 60 % av det nasjonale studietilbudet (*MF, Misjonshøgskolen, NLA, Ansgar teologiske høgskole, Høgskolen for ledelse og teologi, Fjellhaug internasjonale høgskole*)

Innenfor fagene økonomi og adm. fag dekker private institusjoner ca. 50 % av det nasjonale studietilbudet (*Handelshøgskolen BI, Campus Kristiania*)

Innenfor fagene bildende kunst og dans dekker private institusjoner ca. 15 % av det nasjonale studietilbudet (*Norges Dansehøgskole, Westerdals - Oslo ACT, BAS?*)

Innenfor helse- og omsorgsfagene dekker private institusjoner ca. 10 % av det nasjonale studietilbudet, ca. 15 % av sykepleieutdanningene (*Lovisenberg diakonale høgskole, Diakonhjemmet Høgskole, Haraldsplass diakonale høgskole, Høgskolen Diakonova og Høgskolen Betanien*)

Innenfor faget musikk dekker en privat institusjon 13 prosent av det nasjonale studietilbudet (*BDM*)

Innenfor grunnskole- og barnehage-lærerutdanning dekker private institusjoner 7 % av det nasjonale studietilbudet (*NLA, Dronning Maud Minnes Høgskole, Rudolf Steinerhøgskolen*.)

For øvrig finnes viktige private studietilbud ved Bergen Arkitektshøgskole, Bjørknes Høgskole, Noroff University College, Høgskulen for landbruk og bygdenæringar, mens på enkelte fagområder er norsk høyere utdanning nærmest en komplett statlig virksomhet (*f.eks. ingeniør, MatNat*)

Det kan også nevnes den betydelige prosentandel av journalister og musikere som utdannes ved NLA Høgskolen (Kristiansand og Oslo).